7de JAARGANG. CURACAO DEN 4n JANUARI 1890 N° 314

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0.50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.
UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIJS.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar pùdilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50 cada regel mas fl. 0,07½.

NIEUWJAAR.

De nieuwjaarsdag met zijn blijde en ernstige herinneringen is weer voorbij en schonk ons bij zijn verschijnen weder de gelegenheid om met kalmen blik op den afgelegden weg terug te kunnen zien.

Welke dag is daar beter voor geschikt dan juist de laatste dag des jaars? Wij staan dan op het overgangspunt van Oud en Nieuw en alles, wat wij in den afgeloopen tijd ondervonden hebben staat wederom voor onze oogen, terwijl wij ons tegelijkertijd afvragen: Wat zal het volgend jaar ons brengen?

Wij ook, wij zien op het vervlogen jaar terug en wij herinneren ons weder de gedachten, die zich bij het begin van het oude jaar van ons meester maakten en wij vragen ons af: Heeft 1889 aan onze verwachtingen beantwoord?

Op het einde van 1888 was geheel de wereld in angstige spanning. Men verwachtte — en niet ten onrechtte — in 1889 de uitbarsting en bloedige oplossing van zoovele kwesties, welke de geheele diplomatenwereld in beweging brachten. Maar door de leiding der goddelijke Voorzienigheid, mag het afgeloopen jaar in waarheid een vredejaar genoemd worden, al rustte dan ook die vrede op kanonnen en bajonetten.

Hoe klopte menig hart, toen men de groote voorbereidselen zag, die Frankrijk nam om het eeuwfeest der revolutie op waardige (?) wijze te vieren.

Tentoonstelling, feesten, optochten, Eifeltoren, alles moest meehelpen om de wereld te overtuigen, dat Frankrijk nog steeds het groote Frankrijk van vroeger was. Of dit gelukt is? Wij betwijfelen het. Het bleef wel is waar in vrede met de andere mogendheden maar in weerwil van het blinkende vernis der feesten en groote gastmalen, verliest het wederom zijn glans door een afmattenden strijd in eigen boezem die aan geheel de wereld zijn daling toont. En kan het ook anders? De kracht en moed, die het vroeger bezat, zijn voor een goed deel verloren gegaan in diezelfde revolutie, die het zoo luisterrijk heeft herdacht. Die kracht, welke het van God ontving, heeft het moedwillig weggeworpen, toen het de Kerk van Christus, wier oudste dochter zij genoemd werd, verliet om een nieuw Frankrijk te stichten in het bloed van priesters en edelen en op de puinen van kerken en altaren. Neen, slaan wij liever om waren vrede te zien een blik op een ander werelddeel, waar ook een eeuwfeest gevierd werd.

In het afgeloopen jaar —1889— vierde Amerika een eeuwfeest, niet dat der revolutie of omverwerping, maar een van herstelling.

Baltimore zag dit jaar vele bisschoppen en priesters en verscheidene kinderen der katholieke kerk in zijn midden, die daar op waardige wijze God kwamen danken voor den zegen hen en hun land gedurende een eeuw geschonken. Zij juichten luide, als zij terug zagen op de zegepralen des vredes, die de katholieke kerk gedurende honderd jaren in de unie behaald had; zij waren trotsch te mogen wijzen op mannen, door de regeering van hun land gezonden, die luide verkondigden, welke zegeningen de kerk van Christus over dat land gebracht had. Dáár was vrede, een vrede, die de wereld niet geven kon, een vrede gesteund op de hechte grondslagen der katholieke kerk.

"Vrede, die de wereld niet geven kon." Of zouden de Duitsche Keizer, de Czaar van Rusland en de Shah van Perzië door hun reizen en trekken, door hun feesten en bijeenkomsten wel een duurzamen vrede kunnen stichten?

Geenszins. Zij kunnen de bestaande toestanden hoogstens een paar jaren levens meer schenken. Alleen Gods H. Kerk, wier stedehouder te Rome zetelt, kan een duurzamen vrede geven, daar zij de stichting is van het Goddelijk Kindje van Bethlehem, bij wiens geboorte de Engelen zongen: Vrede den menschen van goeden wil en die zelf vóór Hij tot Zijnen Vader ging aan Zijne Apostelen zeide: Mijn vrede geef ik u mijn vrede laat ik u.

Een monsterproces.

Voor het hof van gezworenen te Walowice (Galicië) is een monsterproces tegen 67 personen aangevangen, die een waren menschenhandel op allerlei slinksche wijzen hadden gedreven. De vijf hoofdschuldigen dreven gemeenschappelijk in het grensstadje Oswiecim agenturen voor Hamburgsche en Bremer reederijen, en alleen om geld te winnen, haalden zij door tusschenpersonen duizenden boeren tot landverhuizing over en vervoerden dezen, met behulp van omgekochte grensbeambten, spoorwegambtenaren en gendarmes, die daarvoor maandelijks vaste toelagen ontvingen, met geweld naar Oswiecim. Daar werden de arme slachtoffers tot op het hemd bestolen, zooveel mogelijk van alles wat zij bezaten beroofd en daarna onder allerlei bedreigingen, zoogenaamd uit naam des keizers, met kaarten voor schepen naar Amerika, verder naar Hamburg gezonden. Het vorig jaar alleen zijn op die wijze 12-500 personen uit Oswiecim geëxpedieerd.

Welke kunstgrepen de landverhuizingsagenten o. a. bezigden, blijkt uit de akte van beschuldiging.

Zoo werd b. v. met behulp van een snorkenden horlogemaker den land.

FEUILLETON.

ROEMAN HOMBER I ROEMAN MUHE.

UN RELATO DI PASCU

II

Den taverna "Gouden Hert."

(Siguimentoe.)

—"¿ Acaso leinan scirbí ta mihor anto koe leinan koe Dios a imprimí den corazón di hende?" Agnés a replicá. "Mira, Leo; ¿ lo no ta un disposición di Providencia koe mester tin pober i ricoe riba mundoe i Hesús mes no a toema suerte di pobernan na pechoe, afin di doena nos un chemplo?"

—"Mi bon roemán, si bo kier razoná riba tal materia anto bo no mester bini cada bê k'e palabra disposición. Ta solamente den marcha natural é indispensable di cos koe hende kier reconocé semper i pa semper disposición di Providencia."

—"Bo por haja koe mi ta bastante ignorante, Leo, ¿ ma bo sabi kende mi ta haja ainda más ignorante, más bobo?"

—"Bisa mi," Leo dici sonriendo.

—"E hendènan koe no kier reconocé koe ta man di Dios ta dirihí toer cos," Agnés a contestá enérgicamente.

Leo a keda ketoe i pa un momentoe él a fika ta mira na su la; pero como Agnés no tabata buscá di disgustá su roemán i ya k'e convercación no por a continuá riba e tema ayi, el a proponé Leo pa nan bolbe bai nan cas. Leo tabata inmediatamente di acuerdo, él a bai advertí Janus i un ratoe después e narria a bin para ká delanti di porta di sala di e taverna.

Den e poco momentoenan ke Agnés tabata buscando modi di hinca ketoe ketoe un florin den man dje tavernera, Leo tabatin di tende di Janus mil di particularidad tocanti cualidad dje perla di Senjor Ritsema, i por fin el a comprendé claramente k'e tavernero tabata encargá di bende e bonito animal na kende koe doena más. Senjor Benvliet entretanto tabata cordando riba cos más seria i él no tabata del todo dispuesto di papia di cabai, maskí cuantoe el tabata stima di conversá ayi riba. P'esai aprecio dje cantinero p'éle a disminuí considerablemente, i Janus a keda ta sigui e narria coe vista ainda, después di basta ratoe k'él a abandoná "Gouden Hert."

—"Sinembargo é ta un bon muchá," Janus a murmurá; "ma ta mui particular, si e sjonnan tin hende muhé huntoe coe nan, ya parcé nan no ta corda más riba e bonita animalaan."

E bon muchá tabata enteramente indiferente p'e huicio di Janus, ma un otro asunto parcé no tabata del todo indiferente p'éle. A propósito él a toema un otro camino pa nan bai cas, afin di no contra coe "Louise" pa di segunda bê. Agnés a tenele net manera el no a comprende i merdia na mesa él tabata contá ki bon él a divertiéle.

III

Ta jioe di kende e muchá ta.

Apenas nan a caba di comé i koe Agnés tabata bistí p'é bai misa, koe e criar homber di cas a drenta i él a entregá su hoben senjor un cartica. El a lezele liberamente asina i mientras su fisonomía a contraé un poco, él dici k'e criar k'a keda para na porta ta spera respondi.

—"Coemindamentoe na Senjor Guilliams i koe ta imposible pa mi di bini awé.

—"¿ Ta kiko Leo? e senjora mama a puntra.

—"Ai, mamá, Guilliams a manda puntrá mi, si mi ta bini cerca dj'éle awé nochi i ma mi no por bai.

—"¿ I pakiko?" e mama dici:

—"Mi a priminti Agnés...............

—"Jama e criar," Agnés a grita e sirvienta k'a bin kita mesa.

—"Ma, mi roeman, mi a priminti bo. i lo mi mantené mi palabra: ¡ No inquieta bo pa nada ayi riba!" Agnés a comprendé koe Leopold su baimentoe di misa, como tabata un cos obligá, lo a produci bien poco frutu, p'esai él no a oontestele sino te ora k'él a doena e criar homber un contra-respondi.

—"P'awé nochi lo mi larga bo liber," Agnés dici chanceando coe su roeman: "ma bo palabra mi no ta devolvé bo. Awor lo bo acompanjá nos majan mainta, ¿ lo bo haci esai, Leo?"

—"¿ Kende lo por nenga un roeman asina complaciente nada? Ta bon, ta bon, Agnés, mi ta priminti bo esai. Majan mainta mi ta enteramente desocupá," él a continuá sonriendo. "Ma ya koe ta bo so ta bai misa awor, lo mi manda enganchá wagen. I William lo keda coeri poco poco bai bini sperando p'é trece bo cas."

Presto nan a fika combini asina segun huicio di Leopold, di modi koe un mei ora después e wagen a stop para delanti di misa i Agnés tabata subiendo trapi dje majestuoso templo. Meimei dje dos mitar pilarnan trahá contro muralja na cada banda di entrada prin-

verhuizers wijs gemaakt dat „de Amerikaansche keizer" zooeven getelegrapheerd had, dat hij geen landverhuizers meer gebruiken kon. Op dringend verzoek der landverhuizers telegrapheerden dan de agenten aan den „Amerikaanschen keizer", in tegenwoordigheid der zwaar beangste landverhuizers, om hun ter wille te zijn, en „de Amerikaansche keizer" telegrapheerde hierop onverwijld terug, dat hij bij uitzondering nog diegenen zou toelaten, die dadelijk vijf en twintig gulden betaalden.

Ook vermomden de agenten zich als militaire artsen en districts-controleurs en dreigden in hunne valsche uniform de reeds vroeger als schapen in kelders en stalen gestopte landverhuizers, om hun nog spaarpenningen af te persen.

Aan het station Oswiecim hadden, zoodra de landverhuizers er aankwamen, bloedige gevechten plaats tusschen de Hamburgsche Bremer landverhuizingsagenten, ten einde elkander den buit afhandig te maken. Personen, die toevallig in den landverhuizerswagon gezeten waren, werden almede geplunderd en tegen wil en dank gedwongen tot landverhuizing.

Het gerechtelijk onderzoek duurt reeds ruim een jaar. Driehonderd getuigen zijn opgeroepen en van vierhonderd zijn schriftelijk verklaringen gevraagd. Tusschen de gouvernementen te Weenen en te Berlijn zijn hierover uitvoerige stukken gewisseld. Bij de aangeklaagden is meer dan een half millioen gulden in contanten in beslag genomen.

De vijf gewetenlooze schurken zijn allen Polen.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Wij mochten dit jaar met voldoening een aanmerkelijke verbetering opmerken in de wijze, waarop het Curaçaosche volk de dagen van Kerstmis tot Nieuwjaar gevierd heeft. De ellendige tamboerdans was veel minder, wat voorzeker aan de waakzaamheid der politie te danken is. Dit zij vooral van de buitendistrikten gezegd, waar de politie de bevelen van de respectieve distriktmeesters flink ten uitvoer brachten. Slechts een paar werden daar door hen betrapt. Uit het stadsdistrikt echter ontvingen wij klachten. Het moet daar meerdere dagen en nachten luidruchtig en onzedelijk zijn toegegaan. En werd zelfs gefluisterd dat er oorlof te verkrijgen was een gegeven werd tot het houden van den tamboersdans. Wij kunnen het niet gelooven. Nog onlangs werden op bevel van den Procureur-Generaal zeven politiebeambten naar de Salinja in het tweede distrikt gezonden, om een troep tamboerdansers uit elkander te jagen–en nu, zou in deze dagen, toestemming gegeven worden tot het houden van dien dans! Wij betwijfelen het.

Hopen wij dat bij volgende gelegenheden de politie hare waakzaamheid verdubbele en nog gestrenger de bevelen ten uitvoer brengen, die hun van hooger hand geworden, om al wat de goede zeden krenken kan tegen te gaan. Dat vooral de aandacht der hoogere beambten moge vallen op die plaatsen die hoewel tot de grenzen van een buitendistrikt behoorende echter door een paar politiedienaars niet kunnen ontruimd worden zonder hulp uit het stadsdistrikt Een dergelijke regeling had veel onzedelijkheid in de Salinja en Coral Specht–beiden op de grens van het tweede distrikt–kunnen beletten.

Dit zij aan de goede zorgen der overheden aanbevolen.

Bij gouvernements beschikking dd. 31 December 1889 No. 799, is de Heer J. H. M. Chumaceiro, benoemd tot Predikant bij de Nederlandsche-Portugeesch-Israelitische Gemeente alhier.

Aan huurders van loketten van brieven en andere stukken op het Postkantoor wordt hierbij bekend gemaakt, dat de huurpenningen over het 1e. kwartaal 1890 van den 1en. t/m den 10n. Januari a. s. op dat kantoor zullen worden ontvangen.

Bij niet voldoening van den huurprijs tot den 10n. dag van het nieuwe kwartaal zal de huur als vervallen beschouwd en over het onbetaalde loket door voormeld kantoor ten behoere van anderen beschikt worden.

Aan belanghebbenden wordt bekend gemaakt, dat gedurende het jaar 1890 het IJkkantoor alhier geopend zal zijn in Januari, Februari en Maart, op Maandag, Dinsdag en Woensdag van 's morgens 8 tot 's middags 12 uur en 's namiddags van 2 tot 4 uur en van af 10. April op Maandag en Dinsdag van 's morgens 1 tot 's middags 12 uur.

Het merk van goedkeuring te bezigen gedurende het dienstjaar 1890 zal zijn de letter "P."

NEDERLAND.

—In tegenstelling met de hoogst treurige berichten, welke in het vorige jaar om dezen tijd van het Loo herwaarts kwamen, doet het ons genoegen het volgende te kunnen melden.

Hoewel men vreesde, dat de beterschap in 's konings toestand slechts van korten duur zou zijn, heeft zich dit gelukkig niet bevestigd. Waar verleden jaar omstreeks dezen tijd een spoedig einde zeker scheen, ziet men thans in Z. M. een man, die meer opgewektheid en geestkracht bezit, dan sedert jaren het geval was.

In het begin van de maand Mei dezes jaars heette hij geheel hersteld maar dit was nog volstrekt níet zoo; daartoe was de ziekte te hevig, waren de geneesmiddelen te krachtig geweest. De eigenlijke ziekte, een chronische nierkwaal, die van tijd hevige pijn veroorzaakte, was in het voorgaande jaar langzamerhand toegenomen, en vooral wanneer de patiënt veel in beweging was geweest, had dit verergering ten gevolge, zoodat, ten einde de vreeselijke pijnen en daaruit ontstane slapeloosheid te bestrijden, het gebruik van morphine noodzakelijk werd geacht. Wèl had Z. M. reeds vroeger daarvan somtijds gebruik gemaakt; thans echter, bij het toenemen van de pijnen, was een geregeld en groot quantum noodig, hetgeen een toestand van verdooving, gevolgd door groote opgewondenheid, teweegbracht. Het zoogenaamde herstel was dan ook kwalijk zoo te noemen. De patiënt verkeerde nog geruimen tijd in een staat van apathie, ten gevolge van de krachtige verdoovingsmiddelen.

Thans blijven de symptomen der kwaal achterwege. De koning houdt zich op de hoogte van regeerings- en particuliere aangelegenheden, vindt behagen in lectuur (vooral Fransche) en bespreekt met zijne omgeving politieke en andere zaken, naar aanleiding van het gelezene in couranten, enz. Hij gaat geregeld 's avonds om 10 uren naar bed en staat evenzoo om 6 uren 's morgens op. Het eerste uur is gewijd aan bezigheden van particulieren aard; daarop volgt het onderzoeken en teekenen van de stukken, toegezonden door het kabinet des konings.

Hij bevindt zich 's morgens in zijn werkkabinet, den overigen tijd meestal in het salon, dat op de basse-cour uitzicht heeft. De maaltijden worden door het koninklijk gezin in het salon der koningin gehouden: de hofdignitarissen houden afzonderlijk tafel in de roode eetzaal. Gewoonlijk heeft Z. M. dagelijks een langdurig onderhoud, 's morgens met den adjudant, en na het diner, dat circa halfacht afloopt, met den kamerheer of den ordonnans-officier.

De toon der tot nog toe gehouden redevoeringen bij de algemeene beschouwingen over de Indische Begrooting was vrij somber: vooral de financieele toestand van Indië werd door de verschillende sprekers donker ingezien. Teleurstelling wekte het, dat de Begrooting van den tegenwoordigen minister van Koloniën geen uitzicht opende, hetzij op ingrijpende hervormingen, hetzij op bezuinigingen, in staat het evenwicht tusschen de gewone inkomsten en uitgaven in Indië te herstellen.

Evenzeer bij de hoogst welwillende critiek van den heer Van Nunen, wiens eerste groote redevoering over indische politiek met onverdeelde belangstelling door de Kamer werd aangehoord, als bij de scherpe hier en daar vrij pensoonlijke aanvallen van de heeren Levyssohn Norman en W. K. Van Dedem, werd deze teleurstelling op ondubbelzinnige wijze uitgesproken. Ook buiten de Kamer kon zelfs de *Standaard*, het bevriende orgaan van den heer Keuchenius zijn teleurstelling niet verbergen. Terwijl in Indië weinig of niets van zeer buitengewonen aard ondernomen wordt — de Atjeh-oorlog is langzamerhand geen buitengewoon voorval, maar een chronische kwaal geworden — een tekort van acht en een half millioen, *en dit bij buitengewoon hooge koffieprijzen!* Op de vingers kan worden nagerekend, dat in de eerstvolgende jaren de uitgaven in Indië nog aanzienlijk zullen stijgen: dat daarentegen de koffie-oogsten op Java kleiner zullen worden: dat een daling der koffieprijzen van den geraamden prijs van 48 tot den vroeger niet ongewonen prijs van 30 cent per half kilo *nu reeds* het tekort op de Indische Begrooting tot dertig millioen zou opvoeren, terwijl de opbrengst, voortspruitende uit het opium, indien het de nederlandsche Regeering ernst is het verbruik en misbruik daarvan bij de inlanders tegen te gaan, mede met ettelijke millioenen zal verminderen. De inlandsche bevolking is reeds tot het uiterste belast, de welvaart op Java afnemend, van den oorlog tegen Atjeh is nog het einde niet te zien. Men mag vragen: Waar moet het op die wijze met Indië en met Nederland heen?

BUITENLAND.

Italie.—Z. H. de Paus heeft last gegeven tot het doen van nieuwe herstellingen aan de basiliek van St. Jan van Lateranen.

De H. Vader wenscht in deze basiliek begraven te worden. Hij heeft voor zijn grafplaats aangewezen een nis boven de deur der sacristie. Boven de tweede deur zal de graftombe geplaatst worden van een anderen grooten Paus, van Innocentius III.

Gelukkig is de gezondheidstoestand van Leo XIII van dien aard, dat de dag zijner begrafenis nog in een ver verschiet schijnt te liggen.

—De Paus heeft den groothertog van Saksen-Weimar-Eisenach in plechtige audiëntie ontvangen, met alle eer, welke aan den rang der vorsten verschuldigd is. De groothertog en zijn gevolg waren in groot uniform.

— De katholieken van Duitschland bereiden zich voor tot een groote bedevaart naar Rome, die omstreeks Paschen zal plaats hebben.

Drie hooggeplaatste geestelijken van Munchen zijn met de leiding van den pelgrimstocht belast, die voornamelijk uit Beiersche katholieken zal bestaan.

— Uit Rome meldt men, dat Mgr. Satolli naar Ierland zal worden gezonden, om een rapport over den politiek-religieuzen toestand aldaar te maken. De zending van den prelaat moet in verband staan met die van sir Simmons bij het Vaticaan.

De Osservatore Romano echter spreekt dit bericht tegen.

— De correspondent van de *Monde* verwacht dat de onderhandelingen van den H. Stoel met Rusland een gewenscht resultaat zullen hebben.

De heer Iswolsky is naar Peters-

---

cipal, él a mira un sombra pretoe, i si el a keda ripará bon, anto lo no tabata quizás difícil p'éle di reconocé den e bultoe k'él a mira sintá riba trapi di misa, e muchá chiquitoe koe tabata loer e mes merdía na porta dje stal. Na momentoe k'e Senjorita tabata habriendo porta dje misa p'e drentá, su imaginación a representele e probabilidad koe tin, koe lo por tabata é mes; ma Agnés su espíritu tabata demasiado ocupá coe lo ke a trecele na templo, p'él a bolbe atrás i bai cerciorele, si ta sina ó nó.

Un raticoe después Agnés tabata arrodiljá delanti di confesionario, sperando e momento di confesá su culpanan na sacerdote. Limpiá, purificá manera él a sintiele, ricibiendo Sacramento di Penitencia, a figurele koe awor coe muchoe más razón él por suplicá na el Senjor pa su roeman desgraciado. Hamás e senjorita no pisá e lugar santoe sin implorá bon Dios fervientemente duranti ora largoe di arrancá Leo fo dje camino di error, i e anochi ayi tabata su intención di recorda su roemán más koe nunca den su oracionnan. ¿ Ma ta di com anto. koe letternan di su boeki di misa tabata balia delanti di su wowo? ¿ Ta di oenda e inquietud, e distracción, ordinariamente tan stranja p'éle ora él sa ta den misa? ¿ Ta com cordamentoe dje sombra por a bini contra su voluntad bin preocupá asina firmemente su imaginación? Duranti un momento el a cera su boeki tene den su mannan poné na otro i el a entregá su mes enteramente na e cordamentoe koe no kier a sali for di su cabez. El kier a convencé su mes, k'él tabata haci maloe. E sombra k'él a mira ayá fo por tabata sombra di un hende: ma ki siguranza él tin k'él a keda ayi te awor. Podiser tabata un muchá, koe a cai sinta casualmente ayi pa un instante noema; ma por cierto lo no ta e mes muchá homber. Vamonos, él no mester corda ayi riba más i él mester rezá coe más zelo, suplicá i implorá coe más fervor pa su roemán infeliz. El a bolbé habri su boeki; pero en vano. Si acaso tabata verdaderamente e muchá desgraciado, i si ta cos él a pegá sonjo........i sin ningún hende mirele........podiser él a moeri di frio.........................

Agnés a lanta riba, él a gloriá su curpa i purá él a sali. El a tira un bista ansiosa riba e pilarnan — ma e sombra a desaparecé. El a keda mira pa ki pa yá, si su wagen no tabata ayi banda, i mientras él tabata camna bai bini, su bista a contrá k'e muchá homber pará n'e otro banda di caya delanti ventana di un confitería ta observá milagronan dje confitero coe e mes wowonan reluciente k'é tabatin fihá e merdía ayi riba e hermoso cabai. Entretanto e wagen tabata bai acercando, ma Agnés k'a mira awor e huego di su imaginación trocá na realidad, no a vacilá ni un solo instante i él a coeri bai n'e otro banda di caya.

¡ No tabata anto un mal espíritu koe tabata estorbele di su oración den misa!

— "¿ Ta kiko bo ta haci ayi, tu canalja"' é dici coe toer dulzura di su voz.

E muchá a drai lihé mirele medio admirá, medio asustá i a parcé manera él kier a coeri bai.

— "¿Bo no tin di bai cas?" Agnés a bolbe puntrele. Ni un respondi, ma entretanto él a keda ta mirele coe un poco más confianza.

— "¿ Ta kiko bo ta keda camna haci, jioe? ta masjá frio," Agnés dici atrobé coe n'éle.

— "Mamá ta cerca e senjorita," e muchá a grita di golpi coe un voz muchoe más duroe di lo ke Agnés a papiá te awor.

— "¿ Ta kiko bo mama ta haci cerca e senjorita?"

— "Bari caya," e jioe koe á menudo tabata bin buscá e mama hustamente ora él tabata haciendo e ocupación ayí, a respondé; i ta p'esai tambe k'e muchá a keré probablemente koe su mama na servicio dje senjorita no tabata haci nada otro.

Agnés a sabi awor á lo menos koe su mama tabata un sirvienta, i el a comprendé awor ta di com e jioe por tabata rondiando hinter merdia sin vigilancia.

— "¿ I kiko bo tata ta hací?"

E muchá a fika ta mirele koe tanta admiración manera un jioe sâ tin costumber di keda riba semehante prehunta, ora él no a conocé su tata. Agnes koe kier a deshaci e impresion dolorosa ayi, a puntrele unbé.

— "Ki yama bo!"

— "Bram", el a respondé duroe i él a bolbé poné su mannan na su boca, manera nan a mirele merdía.

— "¿ Bram i kiko mas?"

— "Bram só i nada mas.

— "Awé merdía na coenucoe bo a mira e cabai, coe e boenita campanitanan?" Agnes a puntréle p'é convencéle koe ta e mes muchá.

— "Sí, senjorita," e muchá a grita, i su wowonan a bolbé brilja, "i senjorita a manda doena mi coeminda."

burg vertokken, om den czaar den uitslag der gesloten overeenkomst ter goedkeuring voor te leggen. Hij zal in December terugkomen en dan vermoedelijk als officieel gezant de onderhandelingen over de andere quaesties voortzetten.

Duitschland.—Bij de voortzetting van het debat over hoofdstuk Buitenlandsche Zaken, in den duitschen Rijksdag, werd Bismarck Jr. door Richter met allerlei op en aanmerkingen bestormd, waarop hij niet altijd even slagvaardig wist te antwoorden. Nadat de post voor het gezantschap te Bern was goedgekeurd—waarbij graaf Herbert Duitschlands bereidwilligheid tot het sluiten van een nieuw domicilie of vestigings-tractaat met Zwitserland betuigd had—bracht Richter de quæstie der *Niger-Company* ter sprake, waarover in het Witte Boek geklaagd wordt. De hamburgsche reeder Wormann hoopte dat de duitsche Regeering in die streek van den Niger een consulaat zal oprichten en vooral tegen het verleenen van een *royal charter* aan de Niger-Company waken zal.—Herbert antwoordde dat hij op het oogenblik nadere voorstellen van den engelschen commissaris wachtende is, maar dat de klachten van den duitschen koopman Königsberger alvast gegrond zijn bevonden. De oprichting van een nieuw consulaat zal in overweging genomen worden.—Aanstonds vroeg Richter nu weer naar een andere koloniale quæstie, nl. die op de Samoa-eilanden. Herbert zei dat de tusschen Engeland, Amerika en Duitschland getroffen overeenkomst voorloopig nog geheim moet blijven, maar wel kon hij zeggen dat de vroeger door Duitschland afgezette koning Maliëtoa bij gemeenschappelijk overleg op den troon hersteld is en dus het geschil in der minne is bijgelegd. (Mits hij zich ten minste kan handhaven; maar voorloopig heeft hij den schepter alvast (tijdelijk) aan Mataafa toevertrouwd.)

Wederom vroeg Richter iets, maar Bismarck Jr. *bleef zitten*... Zijn vader maakte het indertijd nog erger; die *liep weg* als vriend Richter begon!

—De commissie van den duitschen Rijksdag, belast met het uitbrengen van rapport over het ontwerp tot verduurzaming der Socialistenwet heeft bij tweede lezing de paragrafen 1 tot en met 23 aangenomen, zooals zij bij de eerste lezing waren vastgesteld. Ten opzichte van paragraaf 24, over de bevoegdheid tot verbanning, werd besloten de behandeling acht dagen uit te stellen, ten einde te trachten in dat tijdsverloop tot een vergelijk te geraken.

Belgie.—Corvilain, de eigenaar der patronenwerkplaats, welke 6 Sept. jl. te Antwerpen in de lucht vloog, is veroordeeld tot een gevangenisstraf van 4½ jaar. De ingenieur Delaunay werd tot een gevangenisstraf van 1½ jaar veroordeeld.

Hongarije.—In de hongaarsche Kamer van Afgevaardigden heeft Jokai de noodzakelijkheid betoogd van Hongarije's innige aansluiting bij Oostenrijk's politiek en de voor den vrede zoo allerheilzaamste triple-alliantie. Graaf Apponyi, de leider der oppositie, zag hierin terecht een wenk aan zijn adres en trachtte daarom de houding van hem en zijn vrienden te rechtvaardigen, die besloten zijn *tegen* de Begrooting te stemmen, „omdat de minister-president Tisza de politiek naar persoonlijke behoefte pleegt te wijzigen zonder deugdelijk systeem." Alleen door verwijdering, van Tisza, zei Apponyi, zal men tot ernstige hervormingen kunnen komen.

Afrika.—Uit de thans bekend geworden uitvoeriger berichten over de lotgevallen van Emin en Stanley blijkt het volgende.

Reeds in het voorjaar van 1888 vond Stanley den koenen Duitscher doch verliet hem in April weder, om het overschot zijner achtergebleven manschappen bijeen te gaan zoeken. Tijdens Stanley's afwezigheid had zich Emin's expeditie in twee partijen verdeeld: eene daarvan wilde hem onder alle omstandigheden trouw blijven, ook indien hij met Stanley, die weder verwacht werd, den grooten terugtocht door onbekende gevaarlijke streken ondernam. Het andere, het grootste deel, weigerde daarentegen de vruchtbare plaatsen, waar zij zich bevonden, te verlaten, om een onzeker lot tegemoet te gaan. De Egyptische officieren, die in het land wilden blijven, verwekten daarom een oproer. Aan bange soldaten werd wijs gemaakt, dat Stanley een avonturier was, die met Emin-pacha was overeengekomen, de soldaten aan de Engelschen te verkoopen en hun vruchtbaar land aan de Mahdisten over te laten. Emin-pacha werd afgezet en met den door Stanley achtergelaten officier Jephson gevangen gehouden. De raddraaiers wilden Emin dooden, doch wegens diens populariteit en het krachtig optreden zijner hem trouw gebleven aanhangers waagden zij het niet, daartoe over te gaan. De oproerlingen waren voornemens, ook Stanley bij zijn terugkeer gevangen te nemen. Doch vóórdat zij nog iets met den gevangengenomen Emin-pacha konden uitvoeren, vielen de Mahdisten de Egyptenaren, die geen aanvoerder meer hadden, aan en versloegen hen zoozeer, dat eene groote paniek onder hen ontstond. Emin-pacha werd nu spoedig uit zijne gevangenschap verlost en behaalde daarop met zijne getrouwe officieren en soldaten bij Dufali eene groote overwinning op de aangerukte derwischen.

Terwijl de Mahdisten terugtrokken om versterkingen af te wachten, ontstond er in het kamp van Emin weder verschil van meening over de vraag, of er al dan niet een algemeene terugtocht ondernomen zou worden. Emin zag zijn ondergang tegemoet, als hij bleef, doch hij wilde het verblinde deel zijner manschappen, dat volstrekt in het land blijven wilde, niet verlaten. Hij wilde veeleer zijn lot verbinden aan dat van hen, die hem kort te voren nog verraden hadden. Daarop zond Jephson ijlboden naar Stanley, om hem van den toestand te onderrichten en hem aan te sporen, om ten spoedigste op te rukken. Stanley zond Emin een brief, om hem tot den terugtocht te bewegen, terwijl Jephson dreigde, dat hij, zoodra Stanley mocht naderen, Emin door eenige getrouwen zou gevangen laten nemen, ten einde hem alzoo te dwingen te zijner redding af te trekken. Eindelijk gaf Emin toe uit overweging van het ongelukkige lot, dat zijne hem trouw gebleven manschappen anders zou wachten. Zoo ondernam hij den terugtocht in Februari ll. met hen, die hem volgen wilden, en vond Stanley aan het Victoria meer. Nauwelijks waren beide troepen vereenigd, of Stanley werd ziek en zweefde vier weken lang tusschen leven en dood. Hij herstelde echter.

Wat er van de in de equatoriaal-provincie achtergebleven Egyptenaren is geworden, is onbekend. Het is echter te vreezen, dat zij allen onder het zwaard der Mahdisten zijn omgekomen.

V. S. v. N. Amerika.—De nadere berichten omtrent de brand te Lynn in Massachusets luiden ontzettend. Meer dan 100 schoenfabrieken, alle nieuwsbladkantoren en het centraalstation en de goederenloodsen van den Boston en Maine-Spoorweg zijn vernield en een groot aantal personen kwam om het leven.

Bijna acht uren lang woedde het vuur met eene hevigheid, die de beruchte branden van Chicago en Boston in herinnering bracht. Er heerschte een onbeschrijfelijke verwarring, die de soldaten tevergeefs poogden te doen bedaren. Een groote menigte menschen, voornamelijk armen, zijn zonder dak, en de burgemeester heeft een beroep op de liefdadigheid zijner landgenooten gedaan en onmiddellijke toezending van kleeren en andere levensbehoeften voor de ongelukkigen, alsmede militaire hulp verzocht.

De schade in de kantorenwijk, waar, behalve 14 blokken van de grootste schoenfabrieken, en 4 dagbladkantoren, 4 banken, verscheidene kerken en een aantal club-gebouwen, benevens een groot aantal winkels (alles te zamen een vk. Eng. mijl oppervlakte beslaande) in de asch werden gelegd, wordt op 10.000.000 dollars geschat. In 't geheel werden omstreeks 150 woningen vernield, 160 gezinnen van dak beroofd, terwijl omstreeks 8000 personen door den brand zonder werk zijn, 112 houten blokken gingen in vlammen op en een aantal andere gebouwen moesten met dynamiet vernield worden om den voortgang van het vuur te stuiten.

Brazilie.—De onttroonde keizer van Brazilië is met zijn gezin per stoomer *Alagoas* Zaterdagnacht 30 Nov. om twaalf uur in de Portugeesche haven St.-Vincent aangekomen. Al de leden der keizerlijke familie waren welvarend, en dom Pedro verklaarde dat zij van den beginne af goed behandeld zijn. Over de omwenteling echter wilde hij niet spreken.

Toen het vaartuig te St.-Vincent aan kwam, had het de nieuwe Braziliaansche vlag geheschen, maar de onderconsul van Brazilië begaf zich aan boord en deelde dom Pedro alsmede den gezagvoerder mee, dat volgens de instructies, die hij van de voorloopige regeering ontvangen had, het schip te St. Vincent en Lissabon de oude vlag in top moest voeren. De beide zeeofficieren, die op de *Alagoas* het commando hadden, weigerden echter aan dien last gevolg te geven, waarop de onderconsul onmiddellijk naar Rio Janeiro telegrapheerde. Dientengevolge voerde de *Alagoas* in het geheel geen vlag. Daags na de aankomst te St. Vincent zou het schip doorstoomen naar Lissabon.

Berichten uit Rio Janeiro melden dat de regeering zou besloten hebben, de oude vlag te laten bestaan. Die maatregel zou nogal opschudding hebben verwekt.

De minister van Financiën heeft de voornaamste bankiers en wisselagenten ten zijnent ontboden, ten einde hun medewerking te verkrijgen en zoo noodig het sluiten van handelszaken te verzekeren.

De Fransche regeering zou de nieuwe republiek hebben erkend; het zou niet meer dan natuurlijk zijn dat zij de eerste was om haar zegel te hechten aan een revolutie, zoo volkomen in den geest der „onsterfelijke beginselen van '89" door haar nog onlangs met zooveel feestvertoon gehuldigd.

NOTICIANAN DI CABEL.

Paris. Dic. 27.—Courant *Le Temps* ta bisa koe gobierno francés lo no insisti na Inglaterra evacua Egipto si acaso cada accion di conversion di debe di Egipto gana di 4 á 5 por ciento i koe Inglaterra consenti di retirá un parti di su tropa.

Marqués di Salisbury dici koe debe i evacuacion ta dos cos diferent i koe él no ta compromete di aceptá e proposicionnan francés.

Czar i rey di Portugal ta sufri di *grippe* i e epidemia lo impidi e resista koe tabata prepará pa dia 28 di Dic: na ocasion di proclamación di rei don Carlos. Epidemia di grippe ta aumentando na Paris i hospitalnan ta yená di hende maloe.

A fin di atendé na su hendenan maloe, Dr. Germain a cohe un pulmonía k'a matele.

E dificultad den Inglaterra y Portugal riba e cuestion africana ta someté na arbitrahe.

Londres.—Un incendio a destruí pakoesnan *Duke of Gotha*, i pérdidanan ta evaluá pa 750.000 peso.

Paris.—Epidemia di grippe ta aumenta: autoridadnan a haya nan obligá di traha tienda di campanja pa poné hende maloe adén.

Stanley a bai Egipto dia 20, ma Emin Pacha lo tin di spera té tres siman despues.

Londres.—Cuater vapor di heroe a sali di Malta pa Lisboa pa nan asisti na coronación di rei Don Carlos.

Rio-Janeiro.—Gobierno provisorio a decreta koe toer traidor di República lo ta juzgá pa tribunal militar.

Paris Dic. 29.—Grippe koe ta matando masjá hende, ta causá grandi susto aki.

Corresponsal di *Daily News*, na Paris, ta bisa koe Francia i Inglaterra ta combiní riba conversión di debe di Egipto: fecha di evacuación i derecho di bolbe ocupa e lugar, si acaso presentá necesidad, ta reservá.

Londres.—E ex-embajador di Austria na Inglaterra, Conde Cairoly, a perde su bida na jagmentoe.

Madrid.—Teatro real a kima, ningún morto.

Epidemia di grippe ta bira peó: awor hende ta moeri tres bé más tantoe.

Paris. Dic. 31. Grupo nan republicano a adoptá un plan di reforma den modi di procedé den parlamento, afin di kita koe algun interpelacion por retardá un asunto dirihí seis bé na gobierno. Constant ta elihi na Alta-Garona.

New-York.—Nan ta anuncia morto di ex-emperatriz di Brasil i nan ta teme masjá pa bida di exemperador koe ta mui débil.

Lisboa.—Rei i reina di portugal a cura di *grippe*, nan lo por asisti na ceremonia di proclamacion. *Grippe* ta aumenta na Estados-Unides: situacion djé enfermedad ta continua mes cos na Europa.

E mayor portugués Serpa Pinto a comunicá pa telégrafo na su gobierno k'el no a cometé ningun acto di enemistad contra Inglaterra.

New-York, Enero 1.—Nan ta atribuí bahamentoe di cambio na desmoralizacion di mercado.

Londres.—Salisbury ta gravemente maloe. Parnell ta acusa secretario di *Patriotic Union*, koe t'ele a instigá Oshea pa insultele den un reunión pública.

~~**Madrid.**—*Grippe* ta aumentando.~~ Den 15 dia a moeri ~~550 hende~~ na consecuencia di inflamación na pulmón. Nan a forma sociedadnan di alivio i socorro i directornan di algun courant ta implorando caridad general na fabor dje pober hendenan maloe.

La Reina Isabela a yega Madrid. Embahador spanjó na Washington ta participá koe e Congreso americano no ta abrigá ningún sentimiento enemigo contra Spanja i su colonianan.

Paris Enero 3.—Tin noticia ta circulá na Lisboa koe Rusia i Francia lo apoyá Portugal den e cuestion africana, i nan ta kere si ta cos e estadonan someté e asunto ayi na un conferencia, decisión lo ta favorable pa Portugal.

Grippe ta hací grandi estrago na Paris. Tin impedimento pa drenta masjá cas.

Roma.—Partido di oposición ta bisa koe chército i flota ta gasta 20 por ciento di presupuesto i koe Italia ta acercando su mes ruina.

Papa á nengá di anulá matrimonio di Boulanger koe esposa dje general a pidi Su Santidad.

Londres.—Awor tin rumor ta bisa koe gobierno lo reconocé príncipe Fernando di Bulgaria, pa evitá trastorno coe Rusia i Austria.

Na Afghanistan a rementá un revolución contra Emir, koe ta amigo di Inglaterra. Nan ta kere k'esai ta obra di agentenan ruso.

Bruselas.—E actual gabinete ta bai birando más i más impopular: ministronan a suplicá rei di forma un otro gabinete: S. M. a respondé koe partido conservador no mester considera su mes capaz di governá tera i k'é tin di cedé su lugar na partido liberal.

VERSCHEIDENHEDEN.

De Fransche academie is weder, als alle jaren, aan het beloonen van de deugd geweest.

Onder degenen, aan wie prijzen werden toegekend—daar zijn er dit maal 87—verdienen vooral vermelding: Pierre Nicole en zijne zuster Antoinette (32 en 35 jaren oud), die langzamerhand hun huisje te Vichibure (Vogezen), tot een toevlucht voor armen en ongelukkigen gemaakt hebben. Het be-

gon met één ouden, gebrekkigen man. Zij lieten hem een nacht op hun zolder slapen, en toen hij den volgenden morgen weder heen wilde gaan, besloten zij hem bij zich te houden. Weldra kwamen er meer arme, oude en gebrekkige zwervers naar het huis dezer liefdadigen. Er kwamen altijd meer en allen werden er opgenomen en verzorgd door broeder en zuster Nicole, die hun woning met al wat er in is beschouwen als het algemeen eigendom hunner gasten en die, volgens het getuigenis van den dorpspastoor, door hun voorbeeld een zeer gunstigen invloed oefenden op de overige gemeentenaren.

Aan deze twee werd een eereprijs van 500 frks. toegekend, evenals aan een oude vrouw, die zich geheel aan de armen wijdde en die zooveel gaf, dat zijzelve geheel arm werd en nu op hare beurt de liefdadigheid moest inroepen, en ook aan een oude negerin, een vrijgeworden slavin, die zonder eenig loon zwoegt en slooft voor de arm geworden kleindochters van haren vroegeren meester.

Een prijs van 1000 frks werd toegekend aan een 13-jarig meisje, Amanda Meunier, van Batignolles, "Moedertje," zooals zij door hare buren genoemd wordt, die nagenoeg geheel alleen den kost verdient voor haren zieken vader, hare gebrekkige moeder en drie kleine broers of zusjes.

— Een menagerie te Parijs is onlangs de schouwplaats van een verschrikkelijk tooneel geweest.

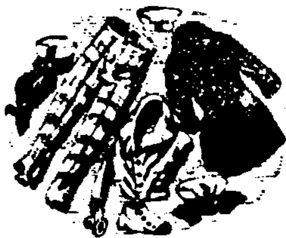
Kapitein Henri had zijne kunstproeven met zijne leeuwen afgelegd. Tot slot ging hij in de kooi, waar zich een reusachtige tijger, zijn doodvijand, bevond. Bij het gezicht van den dierentemmer maakte het dier zich gereed op hem toe te springen. De kapitein ging het te gemoet en noodzaakte het door slagen met zijn karwats terug te wijken. Een nieuwe karwatsslag, die met kracht op den snoet des tijgers neerkwam, was het teeken van verzet. Met één sprong bereikte het dier den temmer, die nog juist den tijd had, zich tegen het hek te plaatsen, zoodat hij in den rug gedekt was.

Op zijn achterpooten staande, bedekte het woeste dier met zijn geheele lichaam zijn tegenstander, die, daar hij niets dan zijn karwats had, deze met verdubbelde slagen op den kop des tijgers deed neerkomen. Ondanks zijn kloekheid en zijn groote spierkracht, zou het waarschijnlijk met den kapitein gedaan geweest zijn, waren niet de oppassers te zijner hulp toegesneld. Met behulp van pieken en drietanden gelukte het hun, hem te ontzetten. De kapitein was gered, maar hij verloor veel bloed door een diepe wond aan de linkerhand, daar de tijger tusschen zijn verschrikkelijke maaltanden drie vingers van zijn linkerhand vermorzeld had.

Hoe men weerberekeningen maakte ten dienste der almanakken, vertelde dr. H. Blink op de eerste der 4 lezingen, door hem over aardrijkskunde gehouden in de *Aula* van het gymnasium te Amsterdam. Hij deelde mee, dat men gezellig op een soupeetje bijeenzat, en dat dan door de verschillende medewerkers aan den almanak het weer werd vastgesteld voor elken dag van het volgende jaar. Daar het woord veranderlijk hierbij eene groote rol speelde, is het niet te verwonderen, dat zij dikwijls goede profeten worden genoemd.

Het is trouwens bekend, dat vaak verschillende qualificaties van het weer— b. v. mooi, bestendig, veranderlijk—bij zulke gelegenheden geworpen werden in een hoed, en bij iederen dag er een getrokken werd.

— In een romeinsche correspondentie van den *Univers* lezen we de volgende anekdote betreffende den ex-keizer Pedro II. In 1871 te Rome zijnde, trok hij daar aller aandacht door zijn democratische manieren: zonder eenig escorte wandelde hij dagelijks door Rome's straten, waar weldra iedereen hem kende. Hij bezocht den Paus, maar vervolgens ook Victor Emanuel, niettegenstaande deze zijn neef van den napelschen troon had gestooten. Eens had hij zich in het hoofd gesteld, de bemiddelaar te moeten zijn tot een verzoening tusschen Pius IX en den italiaanschen Koning. In den vroegen morgen begaf hij zich naar het Vaticaan en trad er ongemerkt binnen Niemand ontmoetende, klom hij steeds hooger en kwam weldra in een vertrek, onmiddellijk naast dat des Pausen. Een paar kamerdienaars, die aan het stoffen waren, stonden niet weinig verbaasd en dachten aanvankelijk met een krankzinnige te doen te hebben; maar Pedro verzekerde zoo stellig dat hij de Keizer van Brazilië was en noodzakelijk den Paus even moest spreken, dat ten laatste Pius IX van het gebeurde in kennis werd gesteld en Pedro werd toegelaten. Pius had niet weinig moeite om den Keizer, die beweerde dat Victor Emanuel beneden op het St. Pietersplein in een rijtuig zat te wachten, van het ijdele zijner pogingen te overtuigen. Eigenlijk heeft Pedro dit nooit recht begrepen!—Intusschen werden van toen af de toegangen tot 's Pausen vertrekken beter bewaakt.

Imprenta de la Libreria de A. BETHENCOURT E HIJOS, Curaçao.